ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1990

Vyhlásené: 10.10.1990 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

**404**

# ZÁKON

z 2. októbra 1990

## o štátnych vyznamenaniach Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky

Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky sa uznieslo na tomto zákone:

### § 1

(1) Udelením alebo zapožičaním štátnych vyznamenaní Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ďalej len „vyznamenania“) štát oceňuje vynikajúce občianské zásluhy o budovanie slobodnej demokratickej spoločnosti, výsledky práce, úsilie o obranu vlasti a hrdinské a výnimočné činy.

(2) Vyznamenania sú rady a medaily.

(3) Vyznamenania sa udeľujú alebo zapožičiavajú jednotlivcom; výnimočne sa môžu udeliť alebo zapožičať vojenským útvarom majúcim zástavu.

### § 2

Najvyšším vyznamenaním Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky je Rad Bieleho leva; udeľuje sa občanom iných štátov, ktorí sa významne zaslúžili o Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku.

### § 3

Zriaďuje sa Rad Tomáša Garrigue Masaryka ako vyznamenanie osôb, ktoré sa vynikajúcim spôsobom zaslúžili o demokraciu a ľudské práva.

### § 4

Zriaďuje sa Rad Milana Rastislava Štefánika ako vyznamenanie osôb, ktoré sa vynikajúcim spôsobom zaslúžili o obranu a bezpečnosť Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

### § 5

Zriaďuje sa Medaila Za hrdinstvo ako vyznamenanie osôb, ktoré sa s nasadením vlastného života zaslúžili o záchranu ľudského života alebo značných materiálnych hodnôt.

**§ 6**

Zriaďuje sa Medaila Za zásluhy ako vyznamenanie osôb, ktoré sa zaslúžili o blaho štátu alebo obce.

**§ 7**

Podrobnosti o udeľovaní a zapožičiavaní vyznamenaní uvedených v § 2 až 6 upravujú stanovy jednotlivých radov a medailí, ktoré sú súčasťou tohto zákona.

**§ 8**

Právo udeľovať, zapožičiavať alebo odnímať vyznamenania prislúcha prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

**§ 9**

Návrhy na udelenie, zapožičanie alebo odňatie vyznamenaní môžu prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky predkladať predsedníctva zákonodarných zborov, vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, vláda Českej republiky a vláda Slovenskej republiky.

**§ 10**

Vyznamenania udelené alebo zapožičané prezidentom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže odovzdať v jeho mene osoba ním poverená.

**§ 11**

Vyznamenaný dostane insígnie vyznamenania a listinu o jeho udelení alebo zapožičaní. Ak sa udeľuje alebo zapožičiava vyznamenanie in memoriam, dostanú pozostalí listinu o udelení alebo zapožičaní vyznamenania.

**§ 12**

(1) Insígnie vyznamenania je oprávnený nosiť iba vyznamenaný.

(2) Vracanie radových insígnií upravujú stanovy príslušného radu.

**§ 13**

Kto zneužije alebo neoprávnene nosí vyznamenanie alebo kto neoprávnene vyhotoví napodobeninu vyznamenania alebo ju nosí, dopúšťa sa priestupku, za ktorý mu môže byť uložená pokuta do výšky 10 000,– Kčs.[1])

**§ 14**

Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky môže nariadením zriadiť medaily pre príslušníkov ozbrojených síl a zborov.

**§ 15**

Rady, medaily a iné dekorácie sa nosia v tomto poradí:

a) Rad Tomáša Garrigue Masaryka a Rad Milana Rastislava Štefánika v poradí v akom boli zapožičané,

b) rady Českej republiky a Slovenskej republiky,

c) česko-slovenské rady, ktorých zapožičiavanie sa ukončilo,

d) zahraničné rady v poradí, v akom boli zapožičané,

e) Medaila Za hrdinstvo,

f) Medaila Za zásluhy,

g) ďalšie česko-slovenské dekorácie,

h) ďalšie zahraničné dekorácie v poradí v akom boli zapožičané alebo udelené.

**§ 16**

Odo dňa účinnosti tohto zákona sa nemôžu priznávať, vyplácať alebo poskytovať žiadne materiálne požitky alebo iné výhody súvisiace s udelením alebo zapožičaním vyznamenaní, čestných titulov alebo iných obdobných ocenení.

**§ 17**

Zrušujú sa:

1. zákon č. 62/1962 Zb. o udeľovaní vyznamenaní,
2. vládne nariadenie č. 10/1961 Zb. o udeľovaní Československého radu Bieleho leva,
3. zákon č. 152/1976 Zb. o zriadení Radu priateľstva,
4. vládne nariadenie č. 34/1959 Zb., ktorým sa upravuje udeľovanie čestného titulu „Hrdina socialistickej práce“,
5. vládne nariadenie č. 82/1960 Zb. o oprave vládneho nariadenia č. 34/1959 Zb., ktorým sa upravuje udeľovanie čestného titulu „Hrdina socialistickej práce“,
6. vládne nariadenie č. 14/1953 Zb., ktorým sa zakladá „Rad budovania socialistickej vlasti“,
7. vládne nariadenie č. 5/1955 Zb. o Rade Klementa Gottwalda – za budovanie socialistickej vlasti,
8. vládne nariadenie č. 30/1951 Zb., ktorým sa zakladajú rady a vyznamenania a upravuje udeľovanie čestného titulu „Hrdina práce“, v znení vyhlášky č. 41/1951 Zb. a zákona č. 38/1977 Zb.,
9. vládne nariadenie č. 34/1949 Zb., ktorým sa zriaďuje Rad 25. februára 1948,
10. zákonné opatrenie č. 9/1973 Zb. o Rade Víťazného februára,
11. vládne nariadenie č. 24/1955 Zb., ktorým sa zakladajú rady „Rad Červeného práporu práce“, „Rad Červenej hviezdy práce“ a vyznamenania „Za pracovnú vernosť“ a „Za pracovnú obetavosť“,
12. vyhláška predsedu vlády č. 26/1955 Zb., ktorou sa vyhlasujú stanovy radov „Rad Červeného práporu práce“, „Rad Červenej hviezdy práce“ a vyznamenaní „Za pracovnú vernosť“ a „Za pracovnú obetavosť“,
13. zákon č. 56/1963 Zb. o národných umelcoch,
14. vládne nariadenie č. 55/1953 Zb. o zaslúžilých umelcoch,
15. vládne nariadenie č. 73/1953 Zb. o vyznamenaniach a čestných uznaniach pre učiteľov a iných školských pracovníkov a Stanovy pre vyznamenanie „Medaila Jána Amosa Komenského“ tvoriace prílohu tohto vládneho nariadenia,
16. vládne nariadenie č. 47/1954 Zb. o udeľovaní vyznamenania a čestných titulov lekárom a iným pracovníkom v zdravotníctve a Stanovy vyznamenania „Medaila Jána Evangelistu Purkyňu“ tvoriace prílohu tohto vládneho nariadenia,
17. § 1, § 2 ods. 1, § 3, § 6 ods. 1 a 2, § 7 časť vety pred bodkočiarkou, § 8 ods. 1 a 3, § 9 a 10 vládneho nariadenia č. 82/1958 Zb. o čestných uznaniach v telesnej výchove,

18. vládne nariadenie č. 6/1955 Zb., ktorým sa upravuje udeľovanie čestného titulu „Hrdina Československej republiky“ a zakladajú Rad červenej zástavy, Rad červenej hviezdy, medaila Za zásluhy o obranu vlasti a medaila Za službu vlasti,
19. vládne nariadenie č. 52/1958 Zb., ktorým sa menia a doplňujú stanovy Radu červenej zástavy, Radu červenej hviezdy, medaily Za zásluhy o obranu vlasti a medaily Za službu vlasti,
20. zákon č. 162/1969 Zb. o vyznamenaní Za zásluhy o Ľudové milície,
21. zákonné opatrenie č. 16/1970 Zb. o zriadení medaily Za upevňovanie priateľstva v zbrani,
22. zákonné opatrenie č. 15/1978 Zb., ktorým sa zriaďuje čestný titul „Letec kozmonaut ČSSR“,
23. zákon č. 22/1975 Zb. o udieľaní Československej novinárskej ceny,
24. zákon č. 153/1976 Zb. o zriadení medaily Za obetavú prácu pre socializmus,
25. vládne nariadenie č. 68/1959 Zb. o udeľovaní čestných titulov „zaslúžilý člen Národného divadla“, „čestný člen Národného divadla v Prahe“ a „zaslúžilý pracovník Národného divadla“,
26. zákon SNR č. 10/1964 Zb. o udeľovaní čestných titulov „Zaslúžilý člen Slovenského národného divadla“ a „Zaslúžilý pracovník Slovenského národného divadla“,
27. vládne nariadenie č. 159/1964 Zb. o udeľovaní čestných titulov „zaslúžilý člen Českej filharmónie“ a „zaslúžilý pracovník Českej filharmónie“,
28. zákon SNR č. 136/1965 Zb. o udeľovaní čestných titulov „Zaslúžilý člen Slovenskej filharmónie“ a „Zaslúžilý pracovník Slovenskej filharmónie“,
29. vládne nariadenie č. 99/1968 Zb. o udeľovaní čestného titulu „Zaslúžilý vojenský letec ČSSR“,
30. vládne nariadenie č. 153/1968 Zb. o udeľovaní čestných titulov „zaslúžilý vysokoškolský profesor“,
31. nariadenie vlády SSR č. 82/1970 Zb. o čestných tituloch „zaslúžilý pracovník kultúry“ a „vzorný pracovník kultúry“,
32. nariadenie vlády ČSR č. 25/1971 Zb. o čestných tituloch „zaslúžilý pracovník kultúry“ a „vzorný pracovník kultúry“,
33. nariadenie vlády ČSSR č. 61/1971 Zb. o čestnom odznaku „Za ochranu hraníc ČSSR“, v znení nariadenia vlády ČSSR č. 6/1972 Zb.,
34. nariadenie vlády ČSSR č. 52/1976 Zb. o udieľaní čestných titulov „zaslúžilý vynálezca“ a „zaslúžilý zlepšovateľ“,
35. nariadenie vlády ČSSR č. 79/1976 Zb. o zriadení medaily „Za zásluhy o ochranu hraníc Československej socialistickej republiky“,
36. nariadenie vlády SSR č. 80/1978 Zb., ktorým sa zriaďuje Čestné uznanie za zásluhy o rozvoj školstva,
37. nariadenie vlády ČSR č. 76/1982 Zb., ktorým sa zriaďuje čestné uznanie Za zásluhy o rozvoj školstva,
38. nariadenie vlády ČSSR č. 109/1988 Zb. o zriadení medaily Za zásluhy o Československú ľudovú armádu,
39. vládne nariadenie č. 265/1948 Zb. o vyznamenaniach Za zásluhy o výstavbu štátu a Za vynikajúce pracovné výkony,
40. vládne nariadenie č. 30/1949 Zb., ktorým sa dopĺňajú predpisy o niektorých vyznamenaniach.

**§ 18**

Odo dňa účinnosti tohto zákona nemožno udeľovať alebo zapožičiavať rady, medaily alebo iné obdobné ocenenia podľa doterajších právnych predpisov; tým nie je dotknuté právo nosiť insígnie týchto radov, medailí alebo iných obdobných ocenení.

**§ 19**

Tento zákon nadobúda účinnosť 15. októbrom 1990.

**Havel v. r.**

**Dubček v. r.**

**Čalfa v. r.**

Príloha č. 1 zákona č. 404/1990 Zb.
STANOVY RADU BIELEHO LEVA
Článok 1
Rad Bieleho leva udeľuje prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky výhradne občanom iných štátov, ktorí sa o túto republiku významne zaslúžili.
Článok 2
Prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky prislúchajú radové insígnie I. triedy, včítane radovej reťaze.
Článok 3
(1) Rad Bieleho leva má päť tried, z ktorých I. trieda je najvyššia. Pri udeľovaní jednotlivých radových tried je smerodatná miera zásluh. S insígniami I. triedy radu môže byť hlavám iných štátov udelená i radová reťaz.
(2) Rad Bieleho leva má 2 skupiny – občiansku a vojenskú.
Článok 4
(1) Radovým odznakom Radu Bieleho leva je granátovočervenosmaltovaná päťdielna hviezdica. Diely hviezdice sú navzájom spojené lipovými lístkami so stopkami smerujúcimi ku stredu hviezdice. Na stredovom medailóne hviezdice je na líci korunovaný, dvojchvostý, strieborný lev presahujúci do jednotlivých dielov. Na rube je do stredu hviezdice položený medailón, v ktorého terči je znak Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a vo zvýšenom zlatom medzikruží modrý opis „VERITAS VINCIT“ dole oddelený modrým lipovým lístkom. Na prostredný najvyšší diel je pohyblivo prichytený prevýšený záves v podobe oválneho lipového venca prekríženého pri občianskej skupine palmovými listami, pri vojenskej skupine skríženými mečmi hrotmi hore. Znak, záves, medzikružie, rámovanie hviezdice a lipové lístky sú zo žltého kovu.
(2) Insígnie I. triedy radu tvoria klenot na veľkostuhe nosenej od pravého pleca k ľavému boku a hviezda nosená na ľavej strane hrude. Klenot tvorí radový odznak s priemerom 68 mm, lipový veniec závesu má rozmery 35 x 25 mm. Veľkostuha je 100 mm široká červeno-bielo-červeno-bielo-červená v pomere 5 : 15 : 60 : 15 : 5, v mieste prekríženia je našitá kokarda prekrývajúca kotvu na zavesenie klenotu. Červená farba všetkých stúh má šarlátový odtieň. Hviezda je osemcípa, strieborná, lúčová, lesklá s priemerom 90 mm, do stredu je položený granátovočervený medailón, v ktorého terči je plastický korunovaný, dvojchvostý, strieborný lev a v medzikruží strieborný opis „VERITAS VINCIT“, oddelený dole strieborným lipovým lístkom. Na rube hviezdy je v šošovke znak Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.
(3) Radová reťaz sa skladá z dvadsiatich článkov spojených po obvode vždy dvoma retiazkami. Stredový závesný článok na klenot tvorí bielosmaltovaný monogram „ČSFR“. Ďalšie články striedavo symbolizujú spojenie českého a slovenského národa v spoločnom štáte. Rozmery závesného článku sú 40 x 30 mm, reťaz je zo silne zlateného striebra, hrúbka článkov je 2 mm.
(4) Insígnie II. triedy radu tvoria radový odznak na náhrdelníkovej stuhe a menšia hviezda nosená na pravej strane hrude. Radový odznak má priemer 62 mm, záves má rozmery 30 x 20 mm a je doplnený zvislou granátovosmaltovanou závesnou lichobežníkovou sponou s rozmermi 35 x 8 x 4 mm. Náhrdelníková stuha je 45 mm široká červeno-bielo-červeno-bielo-červená v pomere 3 : 7 : 25 : 7 : 3. Hviezda je rovnaká ako pri I. triede, ale s priemerom 70 mm. Na rube hviezdy je v šošovke znak Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.
(5) Insígnie III. triedy radu sú rovnaké ako pri II. triede, ale bez hviezdy.
(6) Insígnie IV. triedy radu tvoria radový odznak s priemerom 45 mm, záves je s rozmermi 20 x 15 mm. Odznak je zavesený na náprsnej prievlečnej stuhe širokej 38 mm s rozetou s priemerom 20 mm, stuha je červeno-bielo-červeno-bielo-červená v pomere 2 : 6 : 22 : 6 : 2.
(7) Insígnie V. triedy radu sú okrem smaltovaných častí zo striebra a náprsná prievlečná stuha je bez rozety. Inak sú rovnaké ako insígnie IV. triedy.
(8) Pokiaľ sa na rovnošatách nenosia radové insígnie „in natura“, nahrádzajú sa stužkami s rozmerom 38 x 10 mm doplnenými podľa tried: I. trieda strieborná miniatúra leva s dvoma lipovými lístkami, II. trieda strieborná miniatúra leva, III. trieda rozeta so zlatou ozdobnou podložkou, IV. trieda rozeta, V. trieda len stužka.
(9) Na občianskom odeve sa nosia v gombíkovej dierke ľavej chlopne diferencované rozety podľa tried, a to: I. trieda s levom a ozdobnou zlatou podložkou, II. trieda s levom a striebornou ozdobnou podložkou, III. trieda so zlatou ozdobnou podložkou, IV. trieda so striebornou podložkou, V. trieda bez podložky. Rozety majú priemer 20 mm.
(10) Matričné čísla sa umiestňujú na rub závesu radového odznaku, na rub závesného článku reťaze a na horný okraj šošovky na rube hviezdy.
Článok 5

(1) Nositeľovi radu sa odovzdávajú číslované radové insígnie s číslovanou listinou. Udelené insígnie nižšej triedy sa pri udelení vyššej triedy nevracajú a zostávajú ich nositeľovi.
(2) Po smrti nositeľa radu zostávajú všetky radové insígnie a listiny pozostalej rodine. Ak pozostalých niet, vracajú sa Kancelárii prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

Článok 6

Veci Radu Bieleho leva spravuje Kancelária prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

**Príloha č. 2**
**zákona č. 404/1990 Zb.**

**STANOVY RADU TOMÁŠA GARRIGUE MASARYKA**

Rad Tomáša Garrigue Masaryka (ďalej len „Rad T. G. M.“) zapožičiava prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky osobám, ktoré sa vynikajúcim spôsobom zaslúžili o demokraciu a ľudské práva.

Článok 1

Prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky prislúchajú radové insígnie I. triedy, ktoré mu po skončení úradu môžu byť uznesením Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky zapožičané doživotne.

Článok 2

(1) Radovým dňom je 28. október – deň vzniku samostatného spoločného štátu Čechov a Slovákov.
(2) Rad T. G. M. zapožičiava prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky výhradne v radový deň.

Článok 3

Rad T. G. M. zapožičiava prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky občanom za mimoriadne vynikajúce uvedené zásluhy, predovšetkým v oblasti politiky, správy štátu, rozvoja národného hospodárstva, vedy a techniky, kultúry, umenia, školstva a ďalej potom za významné preslávenie vlasti v zahraničí.

Článok 4

(1) Rad T. G. M. má päť tried, z ktorých I. trieda je najvyššia.
(2) Po smrti osoby, ktorej bol rad zapožičaný, sa číslované insígnie vracajú Kancelárii prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

Článok 5

(1) Radovým odznakom Radu T. G. M. je modrosmaltovaná hviezdica. Do stredu hviezdice je položený modrý medailón s plastickým portrétom prezidenta T. G. Masaryka. Na rube hviezdice je do stredu položený medailón, v ktorého terči je znak Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a v bielom medzikruží radové heslo „VĚRNI ZŮSTANEME“ a lipový lístok. Na prostrednom najvyššom diele je prichytený prevýšený záves v podobe mierne oválneho lipového venca. Portrét, znak, záves, heslo a rámovanie hviezdice sú zo žltého kovu.
(2) Insígnie I. triedy radu tvoria klenot na veľkostuhe nosenej od pravého pleca k ľavému boku a hviezda nosená na ľavej strane hrude. Klenot tvoria radový odznak s priemerom 68 mm, lipový veniec závesu má rozmery 35 x 25 mm. Veľkostuha je 100 mm široká, červeno-bielo-modro-bielo-červená v pomere 5 : 40 : 10 : 40 : 5. Hviezda je osemcípa, strieborná, lúčová s priemerom 90 mm, do stredu je položený modrý medailón s portrétom T. G. Masaryka a s bielym medzikružím s heslom „VĚRNI ZŮSTANEME“ a lipovým lístkom. Rámovanie medzikružia, portrét, heslo a lipový lístok sú zo žltého kovu. Na rube hviezdy je v šošovke znak Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.
(3) Insígnie II. triedy radu tvoria radový odznak na náhrdelníkovej stuhe a menšia hviezda nosená na pravej strane hrude. Radový odznak má priemer 62 mm, záves má rozmery 30 x 20 mm a je doplnený zvislou, modrosmaltovanou, závesnou sponou s rozmermi 30 x 4 mm. Náhrdelníková stuha je 45 mm široká, červeno-bielo-modro-bielo-červená v pomere 2 : 18 : 5 : 18 : 2. Hviezda je štvorcípa, strieborná, lúčová s priemerom 70 mm, do stredu je položený modrý medailón s portrétom T. G. Masaryka a s bielym medzikružím s heslom „VĚRNI ZŮSTANEME“ a lipovým lístkom. Rámovanie medzikružia, portrét, heslo a lipový lístok sú zo žltého kovu. Na rube hviezdy je v šošovke znak Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.
(4) Insígnie III. triedy radu sú rovnaké ako pri II. triede, ale bez hviezdy.
(5) Insígnie IV. triedy radu tvoria radový odznak s priemerom 45 mm, záves je s rozmermi 20 x 15 mm. Odznak je zavesený na náprsnej prievlečnej stuhe širokej 38 mm s rozetou s priemerom 30 mm, stuha je červeno-bielo-modro-bielo-červená v pomere 2 : 15 : 4 : 15 : 2.
(6) Insígnie V. triedy radu sú rovnaké ako insígnie IV. triedy, ale stuha je bez rozety.
(7) Pokiaľ sa na rovnošatách nenosia insígnie Radu T. G. M. „in natura“, nahrádzajú sa stužkami s rozmermi 38 x 10 mm doplnenými podľa tried: I. trieda osemcípa hviezda, II. trieda štvorcípa hviezda, III. trieda hviezdica, IV. trieda rozeta, V. trieda iba stužka.
(8) Na občianskom odeve sa nosí v gombíkovej dierke ľavej chlopne rozeta diferencovaná ozdobnou podložkou podľa jednotlivých tried, a to: I. trieda zlatá široká, II. trieda zlatá úzka, III. trieda strieborná široká, IV. trieda strieborná úzka, V. trieda bez podložky. Rozety majú priemer 20 mm.

(9) Matričné čísla sa umiestňujú na rub závesu radového odznaku a na horný okraj šošovky na rube hviezdy.

Článok 7

Pri slávnostných príležitostiach sa radové insígnie nosia „in natura“, a to len insígnie najvyššej zapožičanej triedy. Pri iných príležitostiach sa nosí zodpovedajúca rozeta na chlopni. Rad „in natura“ ani rozetu nemožno nosiť na plášti alebo na športovom odeve.

Článok 8

Insígnie radu i jeho stužky sa nosia na ľavej strane pŕs.

Článok 9

Veci Radu T. G. M. spravuje Kancelária prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

**Príloha č. 3**
**zákona č. 404/1990 Zb.**

**STANOVY RADU MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNIKA**

Vojenský rad Milana Rastislava Štefánika (ďalej len „Rad M. R. Štefánika“) zapožičiava prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky osobám, ktoré sa vynikajúcim spôsobom zaslúžili o obranu a bezpečnosť Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

Článok 1

Prezidentovi Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky prislúchajú radové insígnie I. triedy, ktoré mu po skončení úradu môžu byť uznesením Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky zapožičané doživotne.

Článok 2

(1) Radovým dňom je 8. máj – deň ukončenia druhej svetovej vojny v Európe.

(2) Rad M. R. Štefánika zapožičiava prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky výhradne v radový deň.

Článok 3

Rad M. R. Štefánika zapožičiava prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky za mimoriadne zásluhy o obranu a bezpečnosť štátu, za vynikajúcu veliteľskú a bojovú činnosť a za vedeckú a odbornú prácu vojenského a branného charakteru vojakom, príslušníkom ozbrojených zborov a ďalším pracovníkom týchto zložiek a práporom vojenských útvarov.

Článok 4

(1) Rad M. R. Štefánika má päť tried, z ktorých prvá je najvyššia.

(2) Pri zapožičaní radu sa odovzdávajú číslované radové insígnie a číslovaná listina. Po smrti osoby, ktorej sa rad zapožičal, sa číslované insígnie vracajú Kancelárii prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

Článok 5

(1) Radovým odznakom Radu M. R. Štefánika je biela päťdielna hviezdica vpísaná do kruhu; medzi jednotlivými dielmi sú rovnaké kruhové medzery. Medzeru medzi oboma hornými dielmi uzaviera valcové uško s prevýšeným závesom v podobe lipového venca so skríženými mečmi hrotmi hore. Do stredu hviezdice je na líci položený modrý medailón s plastickým poprsím M. R. Štefánika. Na rube hviezdice je do stredu položený medailón, v ktorého terči je znak Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a v bielom medzikruží radové heslo „VERIŤ MILOVAŤ PRACOVAŤ“ a 3 lipové lístky. Poprsie, znak, záves, heslo, lipový lístok a rámovanie hviezdice sú zo žltého kovu.

(2) Insígnie I. triedy radu tvoria klenot na veľkostuhe nosenej od pravého pleca k ľavému boku a hviezda nosená na ľavej strane hrude. Klenot tvorí radový odznak s priemerom 68 mm, záves s mečmi a vencom má rozmery 35 x 25 mm. Veľkostuha je 100 mm široká, bielo-modro-červeno-modro-biela v pomere 5 : 40 : 10 : 40 : 5. Hviezda je desaťcípa strieborná s priemerom 90 mm, do stredu je položený radový odznak doplnený bielym medzikružím s heslom „VERIŤ MILOVAŤ PRACOVAŤ“ a 3 lipovými lístkami. Priemer odznaku je 68 mm. Na rube hviezdy je v šošovke znak Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(3) Insígnie II. triedy radu tvoria radový odznak na náhrdelníkovej stuhe a menšia hviezda nosená na pravej strane hrude. Radový odznak má priemer 62 mm, záves má rozmery 30 x 20 mm a je doplnený zvislou, bielosmaltovanou závesnou sponou s rozmermi 30 x 4 mm. Náhrdelníková stuha je 45 mm široká, bielo-modro-červeno-modro-biela v pomere 2 : 18 : 5 : 18 : 2. Hviezda je päťcípa strieborná s priemerom 62 mm, do stredu je položený radový odznak doplnený bielym medzikružím s radovým heslom „VERIŤ MILOVAŤ PRACOVAŤ“ a 3 lipovými lístkami. Priemer odznaku je 62 mm. Na rube hviezdy je v šošovke znak Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(4) Insígnie III. triedy radu sú rovnaké ako pri II. triede, ale bez hviezdy.

(5) Insígnie IV. triedy radu tvoria radový odznak s priemerom 45 mm, záves je s rozmermi 20 x 15 mm. Odznak je zavesený na náprsnej prievlečnej stuhe širokej 38 mm s rozetou s priemerom 30 mm, stuha je bielo-modro-červeno-modro-biela v pomere 2 : 15 : 4 : 15 : 2.

(6) Insígnie V. triedy radu sú rovnaké ako insígnie IV. triedy, ale stuha je bez rozety.

(7) Pokiaľ sa na rovnošatách nenosia insígnie Radu M. R. Štefánika „in natura“, nahrádzajú sa stužkami s rozmermi 38 x 10 mm doplnenými podľa tried: I. trieda skrížené zlaté meče, II. trieda skrížené strieborné meče, III. trieda vodorovný zlatý meč, IV. trieda rozeta, V. trieda iba stužka.

(8) Na občianskom odeve sa nosia v gombíkovej dierke ľavej chlopne rozety v podobe česko-slovenskej vojenskej kokardy diferencované podložkou podľa jednotlivých tried, a to: I. trieda skrížené zlaté meče, II. trieda skrížené strieborné meče, III. trieda zvislý zlatý meč, IV. trieda zvislý

strieborný meč, V. trieda zvislý bronzový meč. Priemer kokardy včítane rámovania v príslušnom kove je 12 mm, dĺžka mečov je 25 mm.
(9) Matričné čísla sa umiestňujú na rub závesu radového odznaku a na horný okraj šošovky na rube hviezdy.
Článok 7
Pri slávnostných príležitostiach sa insígnie radu nosia „in natura“, a to len insígnie najvyššej zapožičanej triedy. Na služobnej a vychádzkovej rovnošate sa insígnie radu nahrádzajú stužkami. Na plášťoch a športovom oblečení sa radové označenia nenosia.
Článok 8
Insígnie radu a stužky sa nosia na ľavej strane pŕs.
Článok 9
Veci Radu M. R. Štefánika spravuje Kancelária prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

**Príloha č. 4**
**zákona č. 404/1990 Zb.**

**STANOVY MEDAILY ZA HRDINSTVO**

Článok 1
Medailu Za hrdinstvo udeľuje prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky osobám, ktoré sa s nasadením vlastného života zaslúžili o záchranu ľudského života alebo o záchranu značných materiálnych hodnôt.
Článok 2
Pri udelení číslovanej medaily sa zároveň s ňou odovzdá vyznamenanému číslovaná listina.
Článok 3
Medaila Za hrdinstvo má priemer 33 mm a razí sa zo striebra. Lícna strana medaily znázorňuje symbol hrdinstva. Na rube je znak Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Na medaile je vyryté matričné číslo. Medaila je kolmým uškom a pohyblivým krúžkom zavesená na 38 mm širokej náprsnej prievlečnej stuhe, zlatožlto-bielo-červeno-modro-zlatožltej v pomere 14,5 : 3 : 3 : 3 : 14,5. Na stužke s rozmermi 38 x 10 mm nosia príslušníci ozbrojených zložiek miniatúru v podobe skrížených strieborných mečov hrotmi hore.
Článok 4
Medaila „in natura“ alebo stužka sa nosí na ľavej strane pŕs.
Článok 5
Veci Medaily Za hrdinstvo spravuje Kancelária prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

**Príloha č. 5**
**zákona č. 404/1990 Zb.**

## STANOVY MEDAILY ZA ZÁSLUHY

Článok 1
Medailu Za zásluhy udeľuje prezident Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky osobám, ktoré sa zaslúžili o blaho štátu a obcí v hospodárskej oblasti, v oblasti vedy, techniky, kultúry, umenia, športu, výchovy a školstva, obrany, bezpečnosti štátu a občanov.
Článok 2
(1) Medaila Za zásluhy má 3 stupne, z ktorých prvý je najvyšší.
(2) Pri udelení číslovanej medaily sa zároveň s ňou odovzdá vyznamenanému číslovaná listina.
Článok 3
Medaila Za zásluhy má priemer 33 mm. Na lícnej strane medaily je symbolické znázornenie zásluh o republiku a opis „ZA ZÁSLUHY“. Na rube je znak Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. I. stupeň medaily sa razí zo striebra a je pozlátený, II. stupeň sa razí zo striebra a III. stupeň sa razí z brondzu. Medaila sa nosí na 38 mm širokej náprsnej prievlečnej stuhe; I. stupeň na žlto-bielo-žltej v pomere 18 : 2 : 18, II. stupeň na žlto-bielo-žlto-bielo-žltej v pomere 16 : 2 : 2 : 2 : 16 a III. stupeň na žlto-bielo-žlto-bielo-žlto-bielo-žltej v pomere 14 : 2 : 2 : 2 : 2 : 2 : 14. Na stužke s rozmermi 38 x 10 mm nosia príslušníci ozbrojených zložiek miniatúru v podobe skrížených strieborných mečov.
Článok 4
Medaila „in natura“ alebo stužka sa nosí na ľavej strane pŕs.
Článok 5
Veci Medaily Za zásluhy spravuje Kancelária prezidenta Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

1) § 2 ods. 1 zákona ČNR č. 200/1990 Zb. o priestupkoch.§ 2 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.